Woensdag 29 December 1943

DAGBLAD

60ste Jaargang, No. 4092

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zon. ags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 2.00 per maand [Aruba ƒ 2.50] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Russen nemen Korostysjev.

Britse Opperbevelhebbers van vloot- en luchtstrijdkrachten voor invasie benoemd.

Nog 12 Japanse schepen in de grond geboord.

Britten vernielen 3 Duitse torpedojagers in Golf van Biscaye.

Berlijn meldt nieuw bombardement op Vaticaanstad.

Smuts wil nieuwe wereldorde onder leiding van de Grote Vier.

NIEUW BOMBARDEMENT OP VATICAANSTAD?

Het Duitse nieuwsagentschap deelde mede, dat Rome gisteren tegen het middaguur werd gebombardeerd en de radio van Parijs onder Duits toezicht beweerde, dat Geallieerde bommen van zwaar kaliber vielen nabij de Basiliek van St. Pieter. Van Geallieerde zijde kwam hiervan geen bevestiging. Men zal zich nog wel het bombardement van 5 November op Rome herinneren, waarover nog geen opheldering gekomen is. De radio van het Vaticaan deelde Maandag jongstleden over dit vorige bombardement mede, dat de Paus de nationaliteit kent van het vliegtuig en dat de aanval „onopzettelijk beraamd" was. De verklaring zeide echter niet wie de aanvaller was.

Over de aanval van gisteren zeide de radio van Parijs, dat de Paus het bombardement gadesloeg uit het raam en een onderzoek deed instellen naar de aangerichte schade. (Londen. (AP) 29.12).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„Te land: De bittere strijd om Ortona is voorbij. Onze troepen hebben de stad van den vijand gezuiverd en vervolgen de opmars langs de kust, hoewel gehinderd door een sterke wind en sneeuw. Er werd nieuw terrein gewonnen door de Brits-Indische troepen in het gebied van Villa Grande. Verder naar het Zuiden in het bergland slaagden de Franse Marokkaanse troepen erin na felle gevechten enkele hoogten te bezetten die door hen werden aangevallen. Britse troepen van het 5e leger sloegen een felle vijandelijke aanval af nabij de monding van de Garigliano.

In de lucht: Gisteren werden de rangeerterreinen te Rimini en Vicenza aangevallen door grote strijdkrachten van zware bommenwerpers geëscorteerd door lange afstands-gevechtsvliegtuigen. De vliegvelden nabij Rome waren het doel van onze middelzware bommenwerpers. Te Campino werden de hangars, de gebouwen en parkeerterreinen goed gedekt door bominslagen. Guidonia en Centocelle werden nauwkeurig gebombardeerd. Gevechtsvliegtuigen werkten samen in de landstrijd, terwijl gevechtsbommenwerpers de spoorbrug nabij Castello en de havens van Anzio-Netunio en Civitavecchia aanvielen. Tijdens deze verrichtingen werden 20 vijandelijke vliegtuigen vernield. 11 Onzer toestellen worden vermist". (Algiers, (AP) 29.12).

NIEUWE NOORDAMERIKAANSE BENOEMINGEN.

Voor het Middellandse Zeegebied.

President Roosevelt maakte bekend, dat Generaal-Majoor James H. Doolittle, die het bevel voerde over de tactische luchtmacht in Noord-Afrika, zal worden overgeplaatst naar Groot Britannië om er het bevel over de 8e luchtmacht te aanvaarden.

Luitenant Generaal Jacob L. Devers zal het bevel aanvaarden over de Noordamerikaanse strijdkrachten in het Middellandse Zeegebied onder den nieuwen Geallieerden Opperbevelhebber (Generaal Wilson). Devers was Bevelhebber der Noordamerikaanse strijdkrachten in Groot Britannië.

Luitenant Generaal Ira Eaker die het bevel voerde over de 8e luchtmacht zal Geallieerde Opperbevelhebber over de luchtstrijdkrachten in het Middellandse Zeegebied worden in opvolging van Luchtmaarschalk Sir Arthur Tedder. Tedder werd benoemd tot waarnemend Opperbevelhebber onder Eisenhower voor de invasie van West-Europa. General-Major Nathan Twining, aldus zeide de President, zal het bevel voeren over de Noordamerikaanse 15e luchtmacht in het Middellandse Zeegebied.

NIEUWE BRITSE BENOEMINGEN.

Voor de invasie van West-Europa.

De volgende bekendmaking werd gedaan door Downingstreet 10: „De volgende verdere benoemingen, welke het resultaat zijn van de besprekingen tussen den President der Verenigde Staten en den Premier, worden bekendgemaakt namens Zijner Majesteits Regering. Geallieerde Opperbevelhebber van de vlootstrijdkrachten onder Eisenhower zal zijn: Admiraal Sir Bertram Ramsay. Geallieerde Opperbevelhebber van de luchtstrijdkrachten onder Eisenhower zal zijn: Luchtmaarschalk Sir Trafford Leigh-Mallory" (Londen, (AP) 29.12).

HULL OVER DE VOORSPELLING VAN EISENHOWER.

De Noordamerikaanse Staatssecretaris Cordell Hull voegde een verzachting toe aan de voorspelling van Generaal Dwight D. Eisenhower, dat de oorlog in Europa in 1944 gewonnen zal worden. Hij zeide, dat Eisenhower het bij het rechte einde heeft...... mits zij die achter de linies staan een grotere eensgezindheid tonen. Hull zeide op zijn persconferentie, dat het volk in al de Verenigde Landen hun inspanningen meer eensgezind moeten maken om degenen te steunen die vechten.

Hij deed evenwel de waarschuwing om niet al te optimistisch te zijn over het verloop van de oorlog. Hull liet duidelijk uitkomen, dat volgens zijn mening een te groot optimisme de uitslag zou verlaten. (Washington, (AP) 27.12).

ZAL CHURCHILL SPREKEN?

De „Daily Mail" zeide, dat Winston Churchill — die zich blijkbaar nog in het Midden-Oosten bevindt en herstelt van zijn longontsteking — spoedig een redevoering zal houden om zijn mening te kennen te geven over het nieuwe Geallieerde invasie-commando onder Eisenhower. Het blad zeide, dat de Premier „het reeds meer dan een week druk gehad heeft" en dat hij alle regelingen voor het organiseren van het invasie-commando in handen genomen heeft. Ook zou hij gezorgd hebben voor de bekendmaking der benoemingen op de dag vóór Kerstmis. Hoewel men gelooft, dat er geen plannen gemaakt zijn voor een rede van Churchill in de naaste toekomst zal zijn verschijning voor het Lagerhuis of een radiorede tot de natie na zijn volledig herstel en zijn terugkeer naar huis tot de normale gang van zaken behoren. (Londen, (AP) 28.12).

AUTONOMIE VOOR SYRIE EN LIBANON.

Generaal Georges Catroux arriveerde te Algiers uit Beiroet na er besprekingen te hebben gevoerd met de Libanese Syrische leiders voor een volledig inlands bestuur met ingang van 1 Januari aanstaande. De gevolmachtigde van het Franse Comité bij de besprekingen in het Midden Oosten ging ogenblikkelijk naar het Hoofdkwartier van Generaal De Gaulle om verslag uit te brengen over zijn besprekingen en om den President van het Comité de bizonderheden te verstrekken over de beslissingen welke te Beiroet getroffen werden. (Algiers, (AP) 28.12).

12 JAPANSE SCHEPEN IN DE GROND GEBOORD.

De Noordamerikaanse Marine gaf het volgende communiqué uit: Stille Oceaan en Verre Oosten: 1) Noordamerikaanse duikboten hebben het tot zinken brengen van 12 vijandelijke schepen gemeld in verrichtingen tegen den vijand in de wateren van deze gebieden, als volgt: 1 torpedojager, 2 grote tankers, 1 groot vrachtschip, 2 middelgrote transportschepen, 6 middelgrote vrachtschepen.

2) Deze acties zijn niet bekendgemaakt in enig vroeger communiqué van het Departement van Marine" (Washington, (AP) 28.12).

TEDDER ONDER EISENHOWER VOOR DE INVASIE.

In Londen werd de benoeming bekendgemaakt van Luchtmaarschalk Sir Arthur Tedder tot Geallieerde Onderbevelhebber voor de invasie van West-Europa. Waarnemers geloven, dat dit een duidelijk bewijs is, dat de landingen onder bevel van Generaal Eisenhower zullen worden voorafgegaan en gesteund door het grootste lucht-offensief der geschiedenis. De benoeming van Tedder tot waarnemend hoofd onder Eisenhower werd door Downingstreet 10 bekendgemaakt. Men neemt aan, dat zijn benoeming was verzocht door Generaal Eisenhower. Tegelijk werd bekendgemaakt, dat Generaal Sir Bernard Paget is benoemd tot Geallieerd Opperbevelhebber in het Midden-Oosten: Hij volgt Generaal Sir Henry Maitland Wilson op, die benoemd is tot Opperbevelhebber voor het Middellandse Zeegebied.

HUL BETUIGT ZIJN INSTEMMING.

Cordell Hull gaf een verklaring uit, waarin gezegd wordt, dat de Noordamerikaanse Regering haar instemming heeft betuigd met de aanbeveling van het Adviescomité voor de Politieke Verdediging van het Westelijke Halfrond te Montevideo om tijdens de duur van het huidige wereldconflict geen nieuwe regering te erkennen welke door geweld aan de macht kwam zonder onderling overleg gepleegd te hebben. Hierbij moet dan worden vastgesteld, dat deze regering zal voldoen aan de verplichtingen van de landen die de betrekkingen met de as verbroken hebben in verband met de verdediging van dit werelddeel. De resolutie was ingediend door Alberto Guani, Vice President van Uruguay. Hull zeide dat de Noordamerikaanse regering de resolutie niet alleen goedkeurt, doch ook bereid is in overleg te treden met de andere Amerikaanse landen die de oorlog verklaard hebben aan of de betrekkingen verbroken hebben met de as. (Washington, (AP) 27.12).

JOEGOSLAVISCH COMMUNIQUÉ.

Als volgt luidt een communiqué van het Joegoslavisch Bevrijdingsleger:

In de provincie Barnir in Croatië werden de Duitse troepen onder de druk van de Joegoslavische eenheden gedwongen zich terug te trekken. In het Oosten van Bosnië werden er hevige gevechten voortgezet te Kladj en Zivinizr. In Sandjak (Bosnië) oefenden de Joegoslavische eenheden druk op de vijandelijke garnizoenen en in alle sectoren wordt er zwaar tegen Duitse als Chetnik-troepen gevochten. In de sector Livno-Duvo leed de vijand verlies aan honderden doden en gewonden, waaronder enkele officieren, gedurende de laatste zes dagen, maar hij brengt herhaaldelijk versterkingen aan. Een Duitse colonne uit Livno, drong binnen in de stad Glamoc, maar werd er uit verdreven en moest zich terugtrekken naar Livno. De vijand leed hier ook verliezen aan manschappen, materiaal en tanks. In de buurt van Zagreb in Croatië werd een vliegveld aangevallen en werd een driemotorige bommenwerper vernield. Er werden 225 gevangenen genomen waaronder een Duitse kapitein. Er werd veel oorlogsmateriaal buit gemaakt. In Turopolje, werden een groot kamp — waarin veel oorlogsmateriaal was opgeslagen — en nog een brug opgeblazen. In het gevecht dat volgde werden er nog 60 vijandelijke soldaten en officieren gevangen genomen en 7 machinegeweren en 70 geweren veroverd.

Te Vilika Goriza werd een trein gederailleerd en verscheidene mijlen van de spoorweg tussen Zagreb en Dugo Seloh een spoorlijn vernield. In Slavonië viel een Duitse collone aan. Meer dan 30 officieren en soldaten werden gedood en er werd veel materiaal buit gemaakt. In Bosnië werd de spoorlijn tussen Derventa en Doboj opgeblazen. Te Novo Selo werd gevochten tegen de Chetniks van Mihailovitsj die verslagen werden met grote verliezen.

In het Westen van Bosnië vinden gevechten plaats langs de spoorlijn tussen Vosanza Krupa en Bosanski Novi. Een trein werd gederailleerd. Te Kostojnezr werd een vijandelijke afdeling cavalerie in de pan gehakt; er werd veel oorlogsmateriaal vernield. Een brug van bijna honderd meter lengte werd opgeblazen. De gevechten worden voortgezet." (Londen, (AP) 28.12).

Het nieuws van vandaag.

Benito Mussolini is dood. Aldus meldt vandaag, een bericht uit Madrid, dat in de „Daily Mail" van Londen verscheen. Als oorzaak wordt opgegeven: oude maagkwaal en acute stoornis van de geestvermogens.

Wij geven dit bericht onder alle voorbehoud en betwijfelen zelfs de waarheid ervan, maar mocht het waar zijn, dan hebben de Geallieerden weer wat minder zorgen met de misdadigers die deze oorlog hebben ontketend.

Want misschien het komende jaar al zal de oorlog in Europa zijn beëindigd en zal het probleem van de berechting der oorlogsmisdadigers moeten worden aangevat, om nog niet eens te spreken van het probleem om een nieuwe wereldorde te scheppen.

Professor Van der Veldt zeide gisteravond hierover het een en ander in zijn zeer belangwekkende lezing voor een groot gehoor in het R.K. Zeemanshuis.

En in een redevoering te Pretoria gaf Veldmaarschalk Jan Christiaan Smuts, de Premier van Zuid-Afrika, er zijn mening over te kennen. Smuts is voorstander van een internationale organisatie onder leiding van de „Grote Vier".

Deze ervaren staatsman van Nederlandse afkomst, die thans de woordvoerder voor het Britse Imperium schijnt te zijn, heeft overigens de laatste tijd meer ideeën gelanceerd. Een dezer ideeën was een nauwe verbintenis tussen Engeland en de Westelijke Europese mogendheden. De Nederlandse Minister van Buitenlandse Zaken, Eelco N. van Kleffens, heeft krachtig geantwoord op dit voorstel van Smuts. De redevoering van den Heer Van Kleffens zullen wij morgen in haar geheel publiceren.

De invasie van Europa komt steeds nader. Onder Eisenhower zijn nu Britse Opperbevelhebbers gekozen voor de Geallieerde vloot- en luchtstrijdkrachten. Het zijn onderscheidenlijk Admiraal Sir Bertram Ramsay en Luchtmaarschalk Sir Trafford Leigh-Mallory.

De Russen vervolgen hun offensief en namen nog tientallen plaatsen, zowel in de sector van Vitebsk als ten Westen van Kiev. De stad Korostysjev, waar de Duitsers onder Von Mannstein enige tijd geleden hun tegenaanvallen begonnen, viel weer in Russische handen.

De bizonderheden over de vernieling van het Duitse slagschip „Scharnhorst", zijn thans binnen. Gestadig worden de Duitse oorlogsschepen, die de invasie zouden moeten tegengaan, opgeruimd. Nu is weer de vernieling gemeld van 3 Duitse torpedojagers in de Golf van Biscaye door Britse vloot- en luchtstrijdkrachten.

In de Stille Oceaan en de wateren van het Verre Oosten hebben Noordamerikaanse duikboten nog 12 Japanse schepen in de grond geboord. En om het Nieuws van Vandaag te besluiten met een betreurenswaardig nieuws: Berlijn meldt een nieuw bombardement op Vaticaanstad. Wie heeft het gedaan?

Over het nut van de Gouvernementspersdienst.

In het Voorlopig Verslag bij de Tweede Aanvullende Begroting voor het Dienstjaar 1943 wordt bij artikel 20.504 „de principiële quaestie gesteld, dat de Gouvernementspersdienst een tijdelijke rijksinstelling is, — aan het nut waarvan enkele leden intussen twijfelden, doch welke anderen wel inzagen — waarvan op deze manier [nl. verhoging van de materiële onkosten met 2000 gld. tot 3414 gld.] een deel van de onkosten worden [moet zijn: wordt] afgewenteld op de Curaçaose begroting, waarmede men zich niet verenigen kon."

Dus een witte raaf: in de Staten wordt eens een principiële quaestie gesteld, iets wat men vaker zou wensen, wanneer men debatten moet aanhoren over dingen, die in een dorpse gemeenteraad beter ter plaatse zouden zijn. Het is helaas waar, dat de Statenleden zich slechts zelden tot een principieel betoog laten verleiden, hetgeen trouwens ook niet ieder gegeven zou zijn.

Maar nu wordt morgenavond een principiële quaestie behandeld, nl. of het Rijk of Curaçao betalen moet aan de G.P.D. En passant komt dan nog een quaestie ter sprake, nl. of de G.P.D. nut heeft. Men kan evengoed de vraag opwerpen of het nuttig is, dat de Staten er zelf zijn; niet dat wij Staten en G.P.D. gelijk stellen, maar te twijfelen aan het nut van een van beide is even onnozel.

Deze simpele uitlatingen werpen allerlei problemen op. Allereerst het probleem van de immer zeer mercantilistisch ingestelde politiek van Nederland als geheel. Direct vraagt men of het nut heeft, gevolgd door hoeveel het kost of inbrengt. Daarnaast het probleem van verwaarlozing, die de Nederlandse bestuurskringen immer aan de dag gelegd hebben voor alles wat met cultuur in wijdere zin te maken heeft, hetgeen nog des te merkwaardiger is, omdat zowel in Nederland als hier te lande het directe onderwijs een enorme post vormt. Hierna volgt nog het probleem van voorlichting, waarmede wij bedoelen het bekend maken van Nederland op zijn breedst (ook dat bestaat, al ervaart men dat op Curaçao heel weinig) naar binnen en naar buiten. Tenslotte nog het probleem, of de overheid, van dewelke de gouvernementspersdienst de spreekbuis is, niet evengoed het recht heeft haar inzichten te verbreiden als elke andere partij (met opzet gebruiken wij dit woord, omdat een geheel boven alle partij-inzichten staande regering in de practijk een utopie is).

Zijn dit alle principiële quaesties, hierbij komen nog plaatselijke factoren, die aan de uitvoering van het onderhavige voorwerp bepaalde lijnen kunnen geven.

In een enkel woord willen wij deze vraagstukken, welker aantal zeker vermeerderd zou kunnen worden en welker portée hier zeker niet in den brede kan worden behandeld, onder het oog zien.

De mecantielistische politiek van Nederland, ook wel de krentenpolitiek genoemd, heeft onheil genoeg gesticht. Onder Oost- en Westindische Compagnieën vormden de overzeese gebieden slechts wingewesten en toen ze in de regeringshanden overgingen, volgde deze dezelfde politiek. Men kan zelfs zeggen, dat deze politiek nog gevolgd werd in 1940. En als men hoort wat lieden, die in de Londense regeringskringen verkeren, u zeggen, dan geldt dit tot op zekere hoogte nog heden.

Toch heeft het er alles van, dat deze politiek verlaten is.

Van de verwaarlozing der cultuur door de Nederlandse regering getuigt en van de laatste nummers van Knickerbocker (29 November jl., blz. 34) en onze eigen Gouvernementsboekerij is hiervan de levende illustratie. Wellicht is hieraan schuld, dat er bij vele goede ook zovele onculturele ambtenaren werden uitgezonden, wier enige doel blijkens hun eigen zeggen. is, het hoge tropensalaris te toucheren en eerder aan hun pensioen toe te zijn. De cumulatie van baantjes op weinige personen bracht mede, dat slechts weinige „intellectuelen" en „culturelen" naar hier kwamen hetgeen zich nu reeds gaat wreken op Curaçao. Verbetering is hierin helaas nog niet te bespeuren.

Na deze twee quaesties in het kort belicht te hebben, komen wij op de derde, nl. het vraagstuk van voorlichting naar binnen en naar buiten. Men zal zich afgevraagd hebben, wat binnen het kader van een bespreking over het nut van de G.P.D. de eerste beide aangelegenheden te maken hebben. Dit: een goed georganiseerde en functionerende G.P.D. kan — mits hij samenwerking zoeke met de Pers — invloed ten goede betekenen zowel voor een heroriëntatie van staatsbeleid als voor het behartigen van culturele belangen. Wij laten nu de Curaçaose G.P.D. geheel buiten beschouwing en stellen de quaestie, zoals in het Voorlopig Verslag principieel. Een Telefoondienst of een Openbare Gezondheidsdienst, Openbare Werken en zelfs een Onderwijsdepartement moeten zich blijven beperken tot de technische kant.

Een G.P.D. heeft geen vast program, dient dat ook niet te hebben, doch kan juist aan technische bedrijven als een gewone telefoondienst en andere prozaïsche ambtelijke bedrijven een zekere spheer verlenen, die zij in hun ambtelijke bureaucratie nimmer konden erlangen. Een G.P.D. zal zulks moeten doen door de Pers — die de stem van het volk blijft, hetgeen een G.P.D. nimmer is — ervoor te interesseren, door materiaal aan de Pers te geven, door een intermediair te zijn voor de voorlichting van de Pers, een instantie waar de Pers van haar kant immer welkom is omdat de Pers er in het algemeen haar bekomst van heeft met ambtelijke instanties te onderhandelen, die immers de noden en wensen van een krantenbedrijf niet kennen. Een G.P.D. moet dus naar binnen overheid en volk dichter bijeen brengen, iets wat in vreê en oorlog nodig is. Naar buiten zal een G.P.D. contact moeten zoeken met de buitenlandse Pers om haar evenzeer van dienst te zijn als de eigen nationale Pers. Goed geleid kan een G.P.D. dus in samenwerking met en ondergeschikt aan de dagblad-pers volken nader tot elkander brengen, hetgeen in vreê en oorlog (dat vergeten wij te snel) hard nodig is.

Tot nu toe zagen wij hoe de G.P.D. als dienaar van overheid en Pers met de laatste toch ook samenwerkte. De Pers is evenwel een ander orgaan dan de G.P.D. Het is soms de taak van de Pers critiek te leveren op de overheid, te wijzen op fouten, voorlichting te geven aan de volksvertegenwoordigers waar dezen tekort schieten enz. Dat zulks op Curaçao niet mogelijk is, is te wijten aan bizondere factoren die met de persvrijheid te maken hebben, welke hier niet ter sprake is. In normale omstandigheden kan zulks wel en dan is het toch niet meer dan billijk dat de overheid ook het recht en het middel hebbe om haar inzichten te verbreiden. Dat is vrije meningsuiting zowel voor rechts als links als de verste oppositie mits zonder volksmisleiding, maar natuurlijk ook voor de overheid zelf.

En dat kan de overheid doen door een G.P.D. Wanneer men de zaak heel

(Vervolg op pagina 2).

De Muggen van Curaçao.

MIJMERINGEN VAN EEN VLIEGTUIG-PASSAGIER.

Het is drie uur. Die nare wekker naast mijn bed blijft maar doorjengelen. Ik moet er uit. Veel zin heb ik er niet in, maar het moet, want het vliegtuig vertrekt vóór dag en dauw. Het is niet alleen een korte, maar ook een ellendige nacht geweest. Wat hebben ze er muggen in Miami! Ik hoop vurig, dat er op Curaçao geen muggen zijn.

De taxi-chauffeur kijkt al even suf uit zijn ogen, als ik. De auto zeult met een twintig-mijl-maximum vaartje over de natte straten. De chauffeur kijkt recht voor zich uit in het donker en zegt niets, en ik zit voor me te kijken en zeide ook niets. Wat een dwaasheid om de stoplichten te laten werken 's morgens om 4 uur: heinde en verre is geen auto, geen mens en geen hond te bekennen. Wij hebben natuurlijk alle rode lichten tegen en bij elke stop moet ik gapen en de chauffeur gaapt mee. Zou hij ook door muggen geplaagd zijn? De hemel geve, dat er geen muggen op Curaçao zijn.

Miami ligt nu onder ons. Wij zien alleen de lange rijen lichtjes van de kaarsrechte straten. Heel aardig —, maar ik ben veel te lui om er veel van te genieten. Het duurt nog een hele tijd vóór het licht wordt; het is schemerig en stil in de cabine, de mensen zitten wat te dutten. Van lezen komt niets, je bederft je ogen maar bij dat nachtpitje. Ik zal ook maar wat gaan slapen. Wat zal ik vannacht fijn slapen, tenminste als er geen muggen zijn op Curaçao.

Het wordt lichter. Aan alle kanten wolken. Wij tuffen tussen twee wolkendekens door. Die boven ons zijn rose met gouden vlekken. En wij hobbelen over een soort wegdek van grijsblauwe wolkjes, die er net uit zien als de beruchte „kinderkopjes" in de straten van het oude Weert, alleen veel groter. Hoe zou het er in het mooie 15e eeuwse klooster van Weert uitzien? De Hunnen hebben het drie jaar geleden half in puin geschoten. Zou het nu weer hersteld zijn? Het zal er wel lelijk koud zijn want er zijn natuurlijk geen kolen voor de verwarming. In deze tijd van het jaar zijn er tenminste geen muggen. Ik hoop, dat er ook geen muggen zijn op Curaçao.

Het begint warm te worden in het vliegtuig. Ik trek mijn overjas uit. Er zijn bijna geen wolken meer. De zee ligt onder ons te blinkeren in het volle zonnelicht. Er schijnen niet veel mensen te wonen op Cuba, ik zie tenminste weinig huizen. Er is nog plaats genoeg op de wereld. Waarom vechten de mensen toch om Lebensraum? Laat ze liever vechten tegen de muggen.

Haïti is een bakoven. Twee dagen geleden liep ik te rillen en nu te puffen. De eindeloze processie van mannen en vrouwen op muilezels die over de weg trekt dicht bij het vliegveld van Port-au-Prince doet me denken aan de wegen rondom Napels. Zal ik ooit „la bella Napoli" terugzien? En zal ik ooit weer mogen lijden van de muggebeten op het blauwe Capri?

Wij laveren nu weer tussen de wolken door, die hier allemaal los van elkander hangen. Sommige lijken op witte stalactieten, die neerhangen van het hemelgewelf. Er zijn er ook, die lijken op grote veren-bouquetten. Het wordt tropisch warm in onze kist. Ik wou, dat ik wist hoe mijn broer in de Oostindische tropen het maakt. Het Japanse gebroed heeft alle briefwisseling afgesneden. Ik weet niet eens of hij nog in leven is. Eén van de bemanning begint schutjes tegen de ruiten te zetten.

De kajuit ziet er uit als een doodkist. In het halfdonker word ik weer erg slaperig. Ik hoop van ganser harte, dat er geen muggen zijn op Curaçao en dat ik vannacht eens lekker kan slapen.

Ik heb mijn eerste nacht op Curaçao doorgebracht. Als ik wakker word, betast ik mijn gezicht en mijn voeten eens. Gelukkig, het vlees zit er nog aan. Maar ik heb beslist een liter bloed verloren.........

Er zijn muggen op Curaçao!

J. A. Campo.

(Vervolg van pagina 1).

nuchter en reëel beziet kan men zonder onbehoorlijk te zijn zeggen, dat het het recht is van elke firma om reclame te maken voor haar wijze van doen, dus ook voor een regering. Niet dat een regering met een firma gelijk te stellen is, maar wij gebruiken het als beeld.

Stellen sommige Statenleden zich dus op het standpunt, **dat de Curaçaose** G.P.D. een tijdelijke instelling is ,dan blijken zij wel een heel aftands standpunt te huldigen. Zowel het Rijk als Curaçao zijn bij de G.P.D. gebaat, dus zouden beiden kunnen betalen en de G.P.D. behoort een permanente instantie te zijn.

Nu de plaatselijke factoren, die wij tegelijkertijd ter sprake kunnen brengen, nl. die van evenwicht tussen Pers- en overheidspubliciteit hetgeen voor het algemeen belang van groot gewicht is.

De dagblad-pers op Curaçao en Aruba is klein en jong. Het aantal abonnees is zeer beperkt als gevolg van de talenverdeeldheid. De kleine omvang van het land brengt mede, dat alle kranten hier aan haar plafond toe zijn, zodat geen krant er noemenswaard aan abonnees bij kan krijgen. Het schommelt eens een honderd omhoog en gaat dan weer omlaag. De inkomsten van een krant hier zijn zeer gering, zodat er geen sterke financiële macht achter staat: de staven zijn overbelast en onderbetaald en kunnen geen noodzakelijk materiaal krijgen als gevolg van de oorlog (hetgeen grotere kapitalistische maatschappijen wel en terstond kunnen krijgen). De krant wordt op Curaçao nog slechts ten dele erkend: men beschouwt journalisten als pennelikkers die stukjes schrijven over een zangkoor en auto-ongelukken; bij de meeste gelegenheden worden ze niet eens uitgenodigd. Dit laatste is slechts in zoverre welkom dat journalisten op Curaçao toch geen tijd hebben ergens heen te gaan, al zou een uitnodiging in zulke gevallen toch op haar plaats zijn. Dat de palm echter onder de verdrukking groeit wordt ook weer op Curaçao bewezen, want juist het idealistisch element is in de Curaçaose pers zeer sterk. En dat is tenslotte meer waard.

Nu de G.P.D. die, zoals uit het bovenstaande volgt, een tweede plaats inneemt in de meeste gevallen en een gelijke plaats in sommige gevallen als de gewone pers. Met de middelen, waarover een gouvernement kan beschikken, wordt zo iets opgebouwd.

Geld wordt niet gespaard. Salarissen komen er. Niet genoeg? Dan nog een honderd gulden of meer erbij. Niet genoeg personeel? Laat maar mensen komen. Te weinig praestaties? Geeft niets. Wij zeggen niet, dat er met geld 'gesmeten' wordt maar wel dat de balans verstoord wordt hetgeen meestal niet goed werkt. En de kleine bedrijven kunnen nu eenmaal niet mee, omdat het Gouvernement en de olie enerzijds het levensniveau hier zodanig opgeschroefd hebben en andererzijds tevens de arbeidsmarkt zodanig hebben verkracht, dat er geen sprake is van zelfs maar een poging in die richting te doen.

Meent men, dat de radio genationaliseerd moet worden, dan komt dit niet aan de G.P.D., maar laat men nog iemand uitkomen, ook weer voor een fantastisch salaris, ook weer met eigen personeel en met een uitzet aan cadeaux en instrumenten, waarvan de kleine particuliere bedrijven niet eens dromen, gedupeerd als ze worden om vervangingsonderdelen voor hun eigen oude machines e.d. te krijgen.

Wij gunnen den lieden de baantjes, hun salarissen en hun gemak. Wij benijden het hun ook wel eens, dat zeggen wij er eerlijkheidshalve ronduit bij. Wil men de overheidspubliciteit op hetzelfde niveau stellen als de pers, dan hebben de Staten inderdaad gelijk en lijkt elke cent ons de eerste decennia onverantwoord, zóver zijn ze ons voor. Maar wij bestrijden ten sterkste de verouderde mening van „sommige" Statenleden, dat men het even goed zonder zou kunnen stellen.

Scheepvaartkundig Onderwijs.

De Inspecteur van het Onderwijs in Curaçao, Hoofd van het Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling, maakt bekend, dat bij genoegzame deelneming een Gouvernements-cursus tot opleiding voor

SCHEEPSWERKTUIGKUNDIGE

voorloopig diploma

zal worden ingesteld.

Gegadigden moeten in het bezit zijn van een Mulo- of Ambachtsschool diploma of een daarmede gelijkwaardige opleiding bezitten.

Aangifte vóór 15 Januari 1944 bij den directeur van den cursus, den Heer H. SCHUURMAN, Roodeweg 107, telefoon 2389, die gaarne alle inlichtingen verstrekt.

De Inspecteur voornoemd, a. i,

HERMUS.

ARUBA

KERSTFEEST.

Gedurende de weekdagen voorafgaande aan Kerstmis, kon men al bemerken met wat een toewijding Aruba zich voorbereidde op het grote feest. Een drukte in de winkelstraten, overal zag men: een groot aantal mensen uit de buitendistricten bezig de nodige inkopen te doen. Ook langs de woonhuizen biezondere drukte, waar men bezig was het huis op te verven en een extra wasbeurt te geven. In de Auroramissen, die tamelijk druk bezocht werden, konden de gelovigen zich geestelijk op het feest voorbereiden. 's Daags voor Kerstmis was het zeer druk, zowel in Oranjestad als in San Nicolas; op het laatste ogenblik ging men nog zorgen voor alles wat men hebben moest voor de voorraad voor Kerstmis, terwijl op die laatste dag de gelovigen zich in groten getale begaven naar de kerk om te biechten. Niettegenstaande het verbod om vuurwerk in voorraad te hebben of te verkopen, hoorde men hier en daar de jongens hun „bommen" afsteken.

Bij gebreke aan geïmporteerde kerstbomen, zag men hier en daar heel mooi versierde namaak-kerstbomen en nog meer zag men heel aardig ingerichte kerstkribjes.

In Oranjestad deden een paar kinderen hun eerste H. Communie op 23 December, wat voor de familie en de kennissen het begin van het kerstfeest vormde.

De **Sportclub Caribe** organiseerde in haar mooi clubgebouw een kerstfeest voor haar leden, waar allen hun geschenken mochten komen ontvangen. Het **Hotel Strand** organiseerde een grote danspartij, die tot 3 uur 's nachts duurde; op de **Lago Heights club** de gebruikelijke dansavond, terwijl in de **A.P.M. club** een dansfeest werd gehouden op bongo-muziek, waar de vele Europees-cultuurbrengende bewoners, dansten op muziek van bongo, met als beste nummer de tumba „Bandi schutter n' tin cuenta machi n' ké".

Ook in een paar particuliere woningen was er een dansfeest. Onze politie-autoriteiten kregen het wat drukker dan gewoonlijk: een zich jaarlijks herhalend geval van vader in de hospitaalbuurt, die thuis alles kort en klein slaat, doet zich voor, maar vóór de morgen, werd hij „voor eigen en andermans veiligheid" in politiebewaring gesteld. Verder enkele gevallen, waar men elkander met de vuist of met stokken zalig kerstfeest toewenste. Voor zover bekend geen enkel grote wanordelijkheid.

De nachtmissen op Kerstmorgen waren zeer druk bezocht. Men zag gezichten, die onmiddellijk de vraag deed rijzen: Hé hoort die er ook nog bij? Ja, zelfs zag men niet-katholieken keurig zitten in de nachtmis.

Na de heilige missen, drukte van de kennissen die elkander een „zalig kerstfeest" toewensten. Het kerstfeest werd verder doorgebracht door de meesten met een passende viering in familie-kring, kennissen, vrienden en familie bezoekende en anderen ontvangend. In de straten van Oranjestad kon men aan de vele mensen die er liepen zien dat er een goede kerststemming daar was; overal vrolijke stemming; een aantal schutters in groepjes bij elkander met een guitaar en de vele luxe D-wagens der officieren, herinnerde ons even weer dat wij in oorlogstijd leven.

's Avonds in de **Aruba Tivoli Club** en **in Club Caribe:** dansavond voor de leden, beide op jazz-bad muziek. Gezellige feesten, die zeer goed pasten op zulk een biezondere dag.

Op tweede kerstdag, gedurende de morgenuren, op de straat: een stilte, dat men mag aannemen dat ze allen nog aan het rusten zijn van de vermoeienissen van de vorige dag. Pas in de middaguren ziet men meer mensen op de straat.

Men ziet helaas vele jongere onervarene personen, die ook eens kerstfeest willen vieren, maar niet weten hoe.

Op Noord organiseerde de **R.K. Verkenners van St. Dominicusgroep** een Ouderavond, waar niet alleen de ouders, doch ook een aantal belangstellenden aanwezig was.

Na beide deze dagen kon men zeggen dat Kerstmis tot het verleden behoorde en met verwachting het Nieuwjaarsfeest tegemoetziende, werd het feest nog besloten in een paar particuliere woningen met gezellige familiefeesten.

RAAD VAN POLITIE.

Woensdag 29 December des namiddags om 20 uur zal er een vergadering zijn van de Raad van Politie, ter behandeling van de begroting voor Aruba, d.w.z. de wenselijkheidsbegroting voor Aruba voor het jaar 1945.

Ten eerste de naam: Raad van Politie. Wat een verwarrende benaming? Wat heeft de benaming „politie" nu met onze vertegenwoordigend lichaam te maken? Is het een vertegenwoordigend lichaam,wan neer voor ruim 30.000 mensen twee landraden er zitten om samen met de Gezaghebber wensen te doen voor de begroting van onze gemeente? Zeggingschap heeft dit lichaam in het geheel niet, omdat de opgemaakte wensen haar Zijne Excellentie gaan, die op Haar beurt de begroting samenstelt en indient bij de Staten, waar uiteindelijk de zaak beslist wordt.

Maar klagen behoeven wij niet, want binnen afzienbare tijd krijgen wij een betere bestuursstelsel, hopelijk met een gemeenteraad bestaande uit een behoorlijk aantal burgers, en met bevoegdheid zelf de Aruba-belangen te behartigen.

Er wordt gezegd dat te weinig mensen belangstelling tonen voor de vergaderingen des Raads van Politie. Helemaal niet te verwonderen: niet eenieder houdt er van zijn tijd te gaan besteden aan de behandeling van een wenselijkheidsbegroting, en wel gedurende de laatste week van het jaar. Ongetwijfeld komt er meer belangstelling wanneer de zaak van enig belang wordt.

Laat ons hopen dat het spoedig zij.

Hoe het ook zij, hier zij een woord gericht tot het publiek om de vergadering van Woensdag avond 29 December in de Raadzaal te Oranjestad te gaan bijwonen.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE STOOMBOOT MY. N.V

ROYAL NETHERLANDS STEAMSHIP Co.

Compania Real Holandesa de Vapores

De Heer L. Vente zal met ingang van 30 December 1943 de leiding van het Hoofd-agentschap op zich nemen.

Curacao, 29 December 1943.

Kon. Ned. Stoomboot Mij. N. V.

H. E. KIËS.

TOT WEERZIENS

H. E. KIES en ECHTGENOOTE

31 December 1943

DE HEER EN MEVROUW

J. A. Hollander - Guerrero

geven met groote blijdschap kennis van de geboorte van hun zoon

DENNIS ARTHUR

St. Elizabeth's Gasthuis 28 December 1943.

GETROUWD

Roelof L. Gunther

EN

Elisa A. Cristiaan

Adres: Pietermaaiweg 85 A

Curaçao 27-12-'43.

Curaçao.

KATHOLIEKE JOURNALISTEN-VERENIGING 40 JAAR.

In de vrijheid van het kleine staatsdeel Curaçao herdenkt een van de beide journalisten-organisaties, welke Nederland rijk is, haar 8e lustrum.

Op 29 December 1903 werd te Utrecht opgericht de Nederlandse Rooms-Katholieke Journalisten-Vereniging, de vereniging waarin practisch alle katholieke journalisten van de vier Nederlandse staatsdelen verenigd waren. Telde de Vereniging voor de oorlog een kleine 300 leden, momenteel zijn er slechts 6, waarvan 1 in het staatsdeel Suriname en de rest op Curaçao. In December 1902 werd door een vergadering welke te Utrecht bijeengeroepen was door de Heren A. H. A. Arts, Alb. van der Kallen, J. R. van der Lans, Rector M. A. Thompson, Dr. P. J. F. Vermeulen. J. Vesters, Kapelaan Jac. L. H. Vrancken, A. C. A. van Vuuren en Ferd. Wierdels, besloten een katholieke journalistenvereniging op te richten. Men was terecht van oordeel, dat de vele belangen, welke voor katholieke journalisten dezelfde zijn, gezamenlijke behartiging behoefden. Zo kwam het tot de oprichting van een eigen vakvereniging, die alras de vertegenwoordiging werd van alle katholieke journalisten en behalve ideëel werk, ook veel gedaan heeft voor de verzorging van de stoffelijke belangen harer leden in de vorm van sociale maatregelen, salaris- en pensioenregelingen, weduwen- en wezenverzorging.

Toen de nazies in ons land het dwangbuis tot het kleed der nieuwe orde uitriepen, was het met de Nederlandse pers, die zowel in haar neutrale als confessionale bladen bekend stond om haar onafhankelijkheid, gedaan. Een nazie-organisatie „Verbond van Nederlandse Journalisten Kring" en de „Nederlandse Rooms-katholieke Journalisten-Vereniging" gedwongen toe te treden tot dit verbond of ondergronds te gaan. Dat was in November 1940. De Joodse leden gingen al terstond ondergronds, want hun werd het lidmaatschap van het „Verbond" verboden, waarmede dit Verbond al een zeer on-Nederlands karakter kreeg. Zoals bekend werd de neutrale N.J.K. in Indië tijdelijk voortgezet en kwam het na Indië's val op Curaçao tot een wettige voortzetting van beide vaderlandse journalisten-vakverenigingen, op 24 Mei 1943, bekrachtigd bij Gouvernementsbeschikking van 8 Juni 1943. De Nederlandse Rooms-katholieke Journalisten-vereniging bestaat dus nog, zij bestaat op Curaçao en Suriname en in de vrijheid van waar het Rood-wit-blauw fier wapperen kan viert zij vandaag haar 8e lustrum, niet met het ...ots festijn, dat zeker in gelukkiger omstandigheden in Utrecht zou zijn aangericht, maar in de stilte. Dat wij gewag maken van het 40-jarig jubileum is slechts omdat wij ons bewust zijn, dat een journalistenjubileum iets van publieke aard is in zoverre als de pers immers de stem des volks moet zijn en onder geheel vrije omstandigheden ook inderdaad is.

STAMPVOLLE ZAAL LUISTERT NAAR PROF. VAN DER VELDT.

In een stampvolle zaal van het R. K. Zeemanshuis heeft Prof. Dr. J. van der Veldt O.F.M. gisteravond onder auspiciën van de Vereniging Mgr. Niewindt een lezing gehouden over de nieuwe wereldorde. Dr. W. C. de la Try Ellis leidde den hooggeleerden spreker in bij het gehoor, waaronder zich ook bevond Z. H. E. Mgr. P. I. Verriet O. P.

Professor van der Veldt schetste in zijn betoog allereerst den mens als individu om vervolgens te komen tot het sociale wezen, dat de mens eveneens van nature is. Uit de restrictie welke de gemeenschap aan het vrije individu oplegt ontstaat een gevaar voor de eenheid. Hoe de eenheid te rijmen is met de individualiteit van den mens was het onderwerp van des sprekers rede. Allereerst de eenheidsgedachte op nationaal, later op internationaal terrein.

Professor van der Veld drukte er ons zijn grote spijt over uit geen bezoek aan Aruba te hebben kunnen brengen, en in verband hiermede is het ons een vreugde te kunnen mededelen, dat Professor van der Veldts betoog in enkele artikelen verwerkt in „Dagblad Amigoe di Curaçao" zal verschijnen.

Na de lezing werd door enkele aanwezigen gebruik gemaakt van de gelegenheid vragen te stellen, waarna Dr. de la Try Ellis den spreker dankte en de hoop uitsprak, dat de professor in van de vele en lange vacanties nogmaals gelegenheid zou vinden om ons staatsdeel te bezoeken.

HANUKA-VIERING OP CURAÇAO.

Besloten met een biezondere dienst en kinderfeest.

De viering van het Joodse Inwijwijdingsfeest, **Hanuká** (spreek uit: gannoeká) is gisteravond besoten met een zeer druk bezochte godsdienstoefening in de Synagoge. Te 19 uur gisteravond waren daar nagenoeg alle Joodse leerlingen van de Hendrik- en Wilhelminaschool, die het godsdenstonderwijs volgen, met hun ouders aanwezig.

Na het eerste gedeelte van het avondgebed te hebben verricht, hield Rabbijn Is. Jessurun Cardozo een preek, waarin hij zijn jeugdig gehoor op de betekenis van Hanuká wees, zulks ook in verband met de wereldgebeurtenissen van deze tijd.

Vervolgens werd de Gannoekiá (luchter) ontstoken door acht leerlingen van de Hendrikschool, waarbij Rabbijn Cardozo de gebruikelijke lofzeggingen voordroeg. De dienst werd besloten met het zingen van de Hanuka-hymne „Ma-oz Tsoer" door de meer dan honderd kinderen en vele andere synagoge-bezoekers.

Op de binnenplaats van de Synagoge volgde nu een feestelijke bijeenkomst voor de schoolkinderen, ingeleid met een korte toespraak van Rabbijn Cardozo. Verschillende Hebreeuwse voodrachten en liederen werden door de schooljeugd ten gehore gebracht, terwijl een strijkje een potpourri van Hebreeuwse liederen speelde.

Aan het slot van de biezonder geslaagde avond, **die werd bijgewoond door een grotere meningte, dan ooit binnen de muren van de Synagoge is bijeengezien,** reikte Rabbijn Cardozo onder veel enthousiasme van de betrokkenen de schoolrapporten inzake het godsdienstonderwijs aan zijn leerlingen uit. Een programma van kinderfilms, verzorgd door Majoor Beunders had ook niet weinig tot het succes van de avond bijgedragen.

Het was dit jaar de eerste keer, dat op Curaçao op zo grote schaal het Hanuká-feest gevierd is. Sinds vele jaren was hier de herinnering aan dit feest vervaagd en had slechts op de achtste avond een synagogedienst plaats. Gedurende de oorlogsjaren is Hanuká langzamerhand hier in ere hersteld. Op alle acht avonden van het feest hebben goed-bezochte synagogediensten plaats gehad en in verschillende families is ook het feest der Makkabeën weer in huiselijke kring gevierd.

Ganoeká is, evenals Poeriem, een Joods half-feest. Ganoeká betekent **Inwijdingsfeest.** Het begint op de 25ste Kislew en duurt acht dagen. Dit feest wordt gevierd ter herinnering aan de vrijheidsoorlog, welke de oude Joden gevoerd hebben ten tijde van **Antiochus Epifanes,** koning van Syrië (167-165 vóór de Christelijke jaartelling).

Bekende figuren uit deze tijd zijn **Matitja,** de priester uit het stadje Modim en zijn vijf zonen, van wie **Jehoeda Hamakabbi** (Juda de Makkabeër) beroemd is geworden. Bekend is ook de geschiedenis van de heldhaftige **Hanna** en haar zeven zonen.

Nadat de Makkabeën er in geslaagd waren den vijand te verdrijven, zuiverden zij de Tempel te Jeruzalem van de Griekse afgodsbeelden, welke daarin door de Syriërs waren geplaatst en daarna werd de Tempel op de 25ste Kislew van het jaar 165 voor Christus' opnieuw ingewijd. Vandaar de naam: Inwijdingsfeest. De overlevering verhaalt, dat Juda en zijn helpers bij die gelegenheid slechts één kruikje gewijde olie in de Tempel vonden, dat door een wonder voldoende bleek om acht dagen lang de luchter te doen branden.

Ter herinnering aan al deze gebeurtenissen ontsteken de Joden nog heden ten dage op het Ganoeká-feest acht avonden achtereen de Ganoekiá of: Ganoeká-lamp, waarbij speciale **beragot** (lofzeggingen) worden gezegd.

VERENIGINGSNIEUWS.

St. Aloysius Kring: Heden, 29 December, Kerstavond in het Clubgebouw San Hosé naast de kerk van Pietermaai, aanvang 19.30 uur.

MEDEDELING VAN DE ADMINISTRATIE.

Met het oog op de steeds stijgender kosten van personeel, papier en ander materiaal is de Administratie van dit blad gedwongen de abonnementsprijs met ingang van 1 Januari 1944 te verhogen tot ƒ 2.— per maand voor Curaçao en tot ƒ 2.50 per maand voor Aruba.

Een abonnement voor Suriname kost ƒ 3.50.

Tevens maakt de Administratie van deze gelegenheid gebruik de abonnementsprijs bij de eerste aanbieding der rekening te voldoen. Het innen der gelden is wegens het personeeltekort op zich zelf reeds zulk een probleem, dat de volle medewerking en welwillendheid van de lezers ten zeerste op prijs zal gesteld worden.

Wij ontvingen.

KLM-KALENDER.

De K.L.M. zond ons een kleurrijke kalender met mooie prenten uit Nederland, Nederlands Indië, Suriname en Curaçao.

Januari opent met een schoon landschap rondom een molen en December besluit met een gezicht op een tinmijn in Sumatra. Van Curaçao is de schipbrug er en van Suriname het Gouverneurspaleis. De kalender zelf is van een duidelijke letter. Een nuttige reclame, die in twee uitvoeringen verkrijgbaar is: Spaans en Nederlands.

ALLERLAATSTE NIEUWS.

— Een officiële bekendmaking deelde mede, dat Britse oorlogsschepen en vliegtuigen van het Kustcommando 3 Duitse torpedojagers tot zinken hebben gebracht en verschillende andere beschadigd hebben in de Golf van Biscaye. Bovendien hebben vliegtuigen van het Kustcommando nog een vijandelijke blokkade-verbreker in de grond geboord. Biezonderheden werden niet gemeld.

— **Het DNB** zeide, dat binnen de laatste drie dagen de Britten een tweede poging hebben gedaan om een comando-aanval te doen op het eiland Sark in het Kanaal. Dit eiland ligt nabij de Westkust van het schiereiland van Cherbourg — op het pad van Eisenhowers aanstaande invasie.

— **De Noordafrikaanse** luchtmacht maakte bekend, dat sedert de eerste landingen in Noord-Arika 22.526.485 ton aan schepen veilig zijn geëscorteerd door de Middellandse Zee. De verliezen bedroegen slechts 1½% van het totaal.

— **Het Joegoslavische** communiqué van vandaag meldt, dat de Duitsers, die gisteren op de vlucht gedreven werden in de Livno-Duvno sector een tegenaanval deden doch werden teruggeslagen door de strijdkrachten van Tito.

— **In de afgelopen nacht** hebben Mosquito's van het Bommenwerperscommando zonder verlies doelen in het Westen van Duitsland aangevallen.

— **Het Franse** Nationale Comité heeft de regelingen goedgekeurd, welke getroffen werden door het Franse Defensie Comité in samenwerking met de Geallieerden voor de deelneming door Franse troepen aan de verrichtingen op het Europese vasteland.

— **Dr. Benesj,** President van Tsjechoslowakije, arriveerde uit Moskou te Teheran voor een officieel bezoek.

— **Uit Washington** wordt gemeld, dat een plan is voorgelegd aan alle Verenigde Landen om af te zien van het idee om ooit een vredesverdrag met Duitsland te tekenen.

Inplaats daarvan zal een gewone vredesverklaring worden uitgegeven. Het plan werd voorgesteld door Generaal Marcel de Baer, het Belgische lid van de Geallieerde commissie in Londen voor onderzoek naar de Oorlogsmisdaden. In een vraaggesprek verklaarde De Baer: „Als wij oorlog kunnen verklaren waarom kunnen wij dan geen vrede verklaren?" De Baer stelde ook voor om Hitler, Mussolini, en andere leiders van de as voor een rechtbank der Verenigde Landen te brengen.

Installatie Agrarische Commissie.

Dezer dagen installeerde Zijne Excellentie de Gouverneur de Agrarische Commissie, bestaande uit de leden: de Administrateur van Financiën (voorzitter); de Directeur van het Departement voor Landbouw, Veeteelt en Visserij; de Districtmeester van het tweede district (secretaris); de Districtmeester van het derde district; het Hoofd van de Dienst van het Kadaster; Mr. A. A. G. Smeets en de Heer S. A. Senior. Zijne Excellentie de Gouverneur hield hierbij de volgende rede:

Mijnheer de Voorzitter,
Mijne Heren en Leden der Commissie voor bestudering van agrarische vraagstukken.

Er was een tijd, dat de begrippen eigendom en vrijheid onafscheidelijk verbonden waren voor het bewustzijn van de mensen. En, welke ontwikkeling er ook moge plaats hebben in onze algemene begrippen, ik geloof, dat voor dat bewustzijn de samenhang tussen deze twee blijft.

Zeker kan persoonlijke vrijheid in ongebreideld individualisme ontaarden, gelijk het begrip van eigendomsrecht kan worden vervalst op een wijze, die of den afzonderlijken persoon practisch geen schijn van kans op de verwerving van bezit geeft, doch alle bezit in handen van enkelen stelt, of in naam alle bezitsrecht alleen investeert in de gemeenschap, hetgeen in de practijk neerkomt op: in de Staat of in de groep, die de Staat beheerst. Ik behoef hier niet te spreken over de strijd, die sinds oude dagen is gevoerd tussen degenen, die min of meer klemtoon legden op de noodzaak voor den vrijen mens over grond te beschikken of over het aandeel, dat de grondbewerker in de grond verwerft.

Vele sociologen en economen van naam hebben er hun aandacht aan gewijd. In de kring van Rousseau vindt men ze — zo diens vrijzinnige vriend de geestelijke de Mably, zo in Engeland de vermaarde Cobbett, in Schotland Adam Smith en vele anderen. De gedachtenwisselingen over de regeling van het pachtrecht in Nederland ligt nog in veler herinnering.

Daar zou veel en interessant over te spreken zijn, maar wij hebben aan een kort overzicht van de geschiedenis van de domeinsoverdracht in dit Staatsdeel reeds stof genoeg.

Die geschiedenis is ook oud. Zij leert ons over regelingen tot behoud van domein met erkenning van de economische ontwikkelingsmogelijkheden der bevolking. Zij leert ons ook, dat, waar de Overheid niet of niet tijdig ingreep de ingezetenen zulk een ontwikkeling naar eigen inzicht en behoefte bevorderden, hetgeen niet altijd in het algemeen belang is geweest.

In de geschiedenis van het eigendomsrecht heeft de grond altijd een gewichtige rol gespeeld. De grond heeft zeer lang de aandacht gehad van juristen, economen en moralisten. Menige periode in de geschiedenis heeft de grondpolitiek zelfs gekenmerkt. Dat was schier overal zo en dus ook in de gewesten, die vandaag ons Curaçao vormen.

Volgens haar octrooi behoorden alle gronden aan de Westindische Compagnie. Toch werden er, tegen de uitdrukkelijke instructies van de Compagnie in, gronden uitgegeven. En vanzelf rees er daarna — en vermoedelijk mede daarom — twijfel omtrent de aard der verleende rechten en over omtrek en uitgestrektheid van de in bezit genomen of ingezerkte terreinen.

In latere tijd treffen wij ook allodiaal eigendom aan en erfelijk bezit — aan de inhoud van deze termen mag ik wel zwijgend voorbijgaan — terwijl ik slechts herinner aan de scherpe tegenstellingen tussen Overheid en grondeigenaren in de opvatingen over de zogenaamde weiderechten. Toen de bevrijding van mensen gedacht werd, nu bijna honderd jaar geleden, kwam de wetgever ook voor de vraag te staan, of de nieuwe burgers op de plantages zouden blijven arbeiden, of op de domeingronden toegelaten zouden worden, waarmee de Staatscommissie, ingesteld bij K. B. van 29 November 1853, no. 66 zich bezig hield. Bepleit werd het vormen van nederzettingen rondom katholieke buitenparochies Daartegenover stond de theorie, dat de vrije mens vrijheid van beroepskeuze en vrijheid van vestiging moest hebben.

Over die theorieën spreek ik weer niet: zij doen in deze dagen van totalitarisme bijna aan als anti-diluviaans.

De practijk uit oude dagen is echter bekend: van het juk der persoonlijke dienstbaarheid bevrijd, vertrokken sommigen naar vreemde landen, anderen vonden werk in de stad, weer anderen bleven op plantages werken en tenslotte was er de vrij grote trek naar een eigen stukje grond.

U herinnert zich, dat particulieren, die zich tijdens de Westindische Compagnie op Aruba wilden vestigen, de eed aflegden met de clausule, dat de grond hun in precario werd vergund, dat hun nakomelingen er het genot van mochten hebben, doch dat noch zij, noch hun nakomelingen deze grond mochten verkopen of vervreemden. Merkwaardig is, dat men hier over de eigendom bijna de formele verdeling terugvindt, welke St. Thomas van Aquino ruim vier eeuwen vroeger formuleerde over de eigendom in het algemeen, de verdeling namelijk in bezit, beheer en gebruik.

Verandering kwam er later t.a.v. het bezit. De Reglementen van Aruba en Bonaire van 1823 behelsden de bepaling, dat de gronden en landen, die de ingezetenen bij vergunning bezaten — behalve die, welke tot 's Lands veeteelt of ander Gouvernementsgebruik geschikt waren — aan de bezitters ervan, die dit zouden willen, in volle en vrije eigendom afgestaan zouden kunnen worden zonder enige andere betaling dan van de vijftigste penning der waarde, die bij taxatie bepaald zou worden. Zij, die uitgezonderde gronden moesten verlaten, werden elders schadeloos gesteld; wie wel grond gekregen hadden, maar in de eerste drie jaar niet hadden bewerkt, zagen zulk bezit met al de opstal — al wat „aard- en nagelvast" was — weer aan het Gouvernement vervallen.

De grondpolitiek was opnieuw aan de orde bij de belastingherziening in 1908. Een regeling kwam echter niet tot stand. De wetgever hakte tenslotte de knoop door; concessie of vergunningshouders op Aruba en Bonaire die zich dertig jaren of langer als eigenaren hadden gedragen, werden voortaan als eigenaars tout court beschouwd (Publicatieblad 1924, No. 69).

Dat is historie.

Zoals ook wetsbepalingen, maatregelen, beslissingen, verjaring historische feiten zijn.

Maar de hele historie bij elkaar heeft de materie toch niet geregeld en het zou mij niet verbazen, Mijne Heren, dat U bij een onderzoek herhaaldelijk stoot op toestanden en instituten, waarvan de nawerking zich nog steeds doet gevoelen.

Feit is, geloof ik, dat ten spijt van de theoretici, die persoonlijke vrijheid en persoonlijk bezit niet onafscheidelijk achten, de practijk ook op onze eilanden bewijst, dat in het bewustzijn der mensen, deze begrippen stevig verstengeld liggen.

Wij zien de mensen hun huizen bouwen en verbeteren; wij zien, hoe zij trachten hun bedrijfjes op te voeren en hun bezit uit te breiden. Dit is een feit.

Daarnaast is er een ander; van een aantal — ik geloof: een zeer groot aantal-grondjes, waarop zo nijver wordt gezwoegd, berust het eigendomsrecht niet bij den bewerker van de grond, maar bij den verhuurder, hetzij Gouvernement, hetzij particulier.

De rechtsgevolgen van deze toestand behoef ik niet te schetsen. Zij zijn bekend en betekenen — om maar twee duidelijke dingen te noemen — de onmogelijkheid om hypotheek te nemen (ik zeg niet, dat ingebreideld verhypothekingsrecht wenselijk is, maar dat is weer een andere zaak, daar misbruik goed gebruik immers niet op behoeft te heffen) en het niet juridische als andere zakelijk gerechtigden kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer.

Het komt er thans op aan, na te gaan, in hoever de tot dusver hier gevolgde domein uitgiftepolitiek, welke haar basis vindt in een verordening van bijna tachtig jaar geleden (8 Mei 1867, P.B. no. 4) herziening behoeft.

De verordening van 1867 was in die tijd een grote stap vooruit. Maar de wetgever van 1867 kon evenmin onze toestanden voorzien, als wij de omstandigheden van het jaar 2000 kennen. Laat ons troost vinden in de gedachte, dat de Aquiner zevenhonderd jaar geleden ook leerde, dat geen wetgever alle gevallen kan voorzien. Wij ondervinden het dagelijks.

Wij staan nu voor de toestand, waarbij de huurder ervaart, niet op vaste bodem te hebben gebouwd en het Gouvernement ziet zich mede daarom voor ongedachte feiten geplaatst. Daarom dient het domein beheer aangepast te worden aan de voortgeschreden ontwikkeling en moet met name gezocht worden naar middelen den nijveren bebouwer van het land die zekerheid te geven, waarop juist de bewerking zelve van de grond zedelijk recht geeft.

Tot dat doel zal de huidige rechtstoestand der bezitters van huurgronden moeten worden geamendeerd en moeten daarbij tegelijk richtlijnen vastgesteld voor de toekomst.

Tot dusver sprak ik over de regelingen ten opzichte van de uitgifte van domeingrond.

Dat de regeling van verhuur van particuliere gronden insgelijke verbetering behoeft, schijnt mij, wat ik daarvan heb waargenomen, niet ongewenst. Ons oogmerk moet zijn, met name ook voor de van landbouw levende bevolking, dat zulk een goed en stabiel element in elke samenleving is, sociale toestanden te scheppen, die geen gerechtvaardigden wrevel veroorzaken.

Dit, Mijne Heren, is een eis van algemeen belang; een voorwerp van goede economisch-sociale politiek. Ik ben overtuigd, dat deze zaak bij U in goede handen is. Verschillende van U zijn vertrouwd met deze materie; zij kennen de geschiedenis, zij kennen het bestaande en zullen de theoretische gevormden onder u dus zeker kunnen helpen, om, met afweging van verkregen rechten en bestaande belangen, zonder verbreking van de gezonde continuiteit en met het oog op het verkrijgen van even noodzakelijke gezonde stabiliteit, voorstellen te formuleren, welke de Overheid tot richtlijnen zullen kunnen dienen tot het nemen van die maatregelen, welke ook op agrarische terrein ons Staatsdeel zullen brengen sociale omstandigheden, welke met name aan de bewerkers van de grond op rechtvaardige wijze de vrucht zullen doen toekomen van noeste arbeid.

Mijne Heren: Van uw taak meen ik een voldoende omschrijving te hebben gegeven. Wil het resultaat niet te lang op zich laten wachten, dan is het nodig, dat die taak beperkt blijft. Het is verleidelijk en misschien soms noodzakelijk, bij de bestudering van uw onderwerp ook gebieden te betreden, waar ontwikkelingsmogelijkheden voor de bevolking aanwezig zijn. Ik denk aan grondbewerking; aan mogelijk verdere uitwerking van het systeem, dat in het Hellfrich-dorp werd belichaamd, aan bodemverbetering en grondwaterstand, vraagstukken die alle de aandacht ten volle waard zijn en levensbelangen van Curaçao raken.

Aan Uwe kundige en tactvolle leiding, Mijnheer de Voorzitter, laat ik gaarne over te bepalen, in hoeverre deze onderwerpen door Uwe Commissie mede in beschouwing zullen worden genomen; u kunt er verzekerd van zijn, dat suggesties ook in deze richting gedaan mijn volle aandacht en belangstelling zullen hebben en met de verzekering vooraf, dat ik u allen dank voor Uw werk, spreek ik de hoop uit, dat het goede resultaten moge afwerpen voor het Staatsdeel Curaçao.

De Voorzitter van de Agrarische Commissie Meester Henri J. M. Hoogeveen beantwoordde de rede als volgt:

Excellentie! Het is mij een biezonder voorrecht U namens de commissie dank te mogen zeggen voor de belangwekkende beschouwingen die haar taak inleiden, afbakenen en tot richtlijn strekken, alsmede voor het vertrouwen dat u wel in haar hebt willen stellen. De opdracht aan de commissie zal in grote mate studie vereisen zowel wat de juridische zijde van het onderwerp betreft als wat de practijk heeft uitgewezen. Voorop sta daarbij dat hier te lande een behoorlijk geregeld grondenrecht practisch ontbreekt en dus een desbetreffende wetgeving bijna geheel zal dienen te worden opgebouwd. Historisch verkregen rechten zullen zoveel mogelijk dienen te worden geëerbiedigd mits niet te kort doende aan de rechtszekerheid der bevolking. Deze concordantie tussen het star juridieke en de bestaande toestanden maakt het werk der commissie er niet gemakkelijker op, maar wel des te interessanter. Zoals Uwe Excellentie in Haar overzicht van de Historie van het Domeinwezen opmerkt heeft de grondpolitiek door de tijden heen steeds een gewichtige rol gespeeld. In feite heeft deze indien niet goed begrepen of verkeerd toegepast, dikwijls incidenten geschapen tussen de grondgebruikers en de grondeigenaren. Zo is het uiteraard hier niet, maar wat wel in vele gevallen ontbreekt is de rechtszekerheid die aangezien er geen wel omschreven richtlijnen zijn, soms plaats moet maken voor oogluikend gedogen met vroeger of later alle consequenties van dien. Het scheppen dier rechtszekerheid voor wat is en het fixeren van vaste regels voor de uitgifte van domeingronden en verhuur van particuliere bezittingen op agrarisch gebied voor de toekomst, aan de hand van een practische wetgeving, zal de taak der commissie zijn. Weest Uwe Excellentie er van overtuigd dat zij die taak ernstig en met voortvarendheid zal ter hand nemen.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Verlof: Mej. E. S. Th. Braumuller, tijd. gouvernements-vroedvrouw op Aruba 24 dagen vrijstelling van dienst met vergunning deze vrijstelling van dienst geheel of gedeeltelijk op Curaçao door te brengen; Majoor E. L. Venema, commandant der Militaire Politietroepen alhier, 5 dagen binnenlands verlof; H. A. Hessling, hypotheekbewaarder op Aruba, 9 dagen vrijstelling van dienst.

Overplaatsing: Mej. L. M. Sprockel, tijdelijk klerk werkzaam op de Bureaux van de Burgerlijke Stand en het Bevolkingsregister op Curaçao naar de Gouvernements-Secretarie.

Benoeming: Mej. Ph. Simons, tot tijdelijk gouvernements - vroedvrouw op Aruba; Mej. M. E. Berenos, tot tijdelijk gouvernements - vroedvrouw in Curaçao en voorlopig belast met de armen practijk in het 3de district alhier; Mej. I. B. Curiel, tot tijdelijk schrijver ten kantore van den Vertegenwoordiger der Directie van de Indische Pensioenfondsen, alhier; Ch. R. Molina, tot tijdelijk schrijver op het kantoor van de Openbare Gezondheidsdienst alhier; F. C. Eliazar tot opzichter bij de Hygiënische dienst op Aruba; J. M. Jansen, tot tijdelijk chauffeur van de ziekenauto op Curaçao; Mej. M. M. D. Romer, tot tijdelijk schrijver op het Departement van de Openbare Gezondheidsdienst alhier; W. J. Cratz tot tijdelijk agent der burgerpolitie alhier; Mej. V. A. Rojer, tot buitengewoon hulpkommies der belastingen uitsluitend belast met de visitatie van vrouwelijke passagiers.

Eervol ontslag aan: C. L. de Rot, tijdelijk werkzaam gesteld op het Bureau voor Crisiszaken alhier, op zijn verzoek ingang 1 Januari 1944; Mr. S. G. C. van der Veen Zeppenveldt als Directeur van de Curaçaose Bank op zijn verzoek onder dankbetuiging voor de uitstekende diensten als zodanig bewezen.

Werkzaamstelling: Mevr. Th. Diaz geb. Boskaljon, bij het Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling alhier; Mej. A. I. de Jongh ten Hypotheekkantore alhier; C. F. Lingstuyl, bij de Landsardio- en Telefoondienst alhier; A. R. Vinck, op het Bureau voor Crisiszaken alhier.

Ter beschikking stelling: J. W. Budde, commies ter Administratie van Financiën is met ingang van een nader te bepalen datum voor de duur van zes maanden ter beschikking gesteld van den Heer Minister van Koloniën.

De Gouvernements Secretaris,
C. F. Gronemijer.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJDPROGRAMMA.

STADION.

COMPETITIE A-KLASSE.

Zondag, 9 Januari 1944: Independiente 1 — Jong Holland 1 (Brakke).
Zondag, 23 Januari 1944: S.U.B.T. 1 — Atlanta 1 (Ankoné)
Zaterdag, 15 Januari 1944: **finale Stimulans-beker 1943** Jong Holland 1 — S.U.B. T. 1
Zaterdag, 29 Januari 1944: **Stimulans-beker 1944** Jong Holland 1 — Independiente 1

COMPETITIE B-KLASSE.

Zondag, 16 Januari 1944: D.T.S. 1 — Veendam 1 (Willems)
Zondag, 30 Januari 1944: D.T.S. 1 — Scherpenheuvel 1 (Ercol)

RESERVE-B-KLASSE

Zondag, 9 Januari 1944: Caribe 2 — Be Quick 2 (Viejou)
Zondag, 16 Januari 1944: Jong Curaçao 3 — Scherpenheuvel 2 (Manuel)
Zondag, 23 Januari 1944: Independiente 3 — Be Quick 2 (Rog)
Zondag, 30 Januari 1944: Caribe 2 — Veendam 2 (Taytelbaum)

De wedstrijden voor de **Reserve-B-Klasse** zullen worden gespeeld des morgens om **10 uur.**

MUNDO NOBO.

RESERVE-A-KLASSE

Zondag, 9 Januari 1944: Jong Curaçao 2 — S.U.B.T. 2 (Willems)
Zondag, 16 Januari 1944: Independiente 2 — Atlanta 2 (Taytelbaum)
Zondag, 23 Januari 1944: Jong Holland 2 — Jong Curaçao 2 (Manuel)
Zondag, 30 Januari 1944: Independiente 2 — Jong Curaçao 2 (Leers)

SCHERPENHEUVEL.

B-KLASSE.

Zondag, 9 Januari 1944: U.S.C. 1 — Scherpenheuvel 1 (Leers)
('s-morgens om 10 uur)

JUNIORES.

Zondag, 16 Januari 1944: Jong Holland — S.U.B.T. (de Haay)
Zondag, 23 Januari 1944: Caribe — Scherpenheuvel (Ercol)
Zondag, 30 Januari 1944: Independiente — S.U.B.T. (Willems)

Aanvang der Juniores-wedstrijden om 10 uur 's-morgens. Er zal een extra-competitie worden gespeeld.

Inschrijving: als bondsscheidsrechter de heer L. C .Zonruiter.

STAND VAN DE COMPETITIE 1943.

A-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
Jong Holland 1	2	2	0	0	12	2	4	2.00
Jong Curaçao 1	4	3	0	1	7	4	6	1.50
S.U.B.T. 1	2	1	0	1	2	2	2	1.00
Independiente 1	4	2	0	2	6	4	4	1.00
Atlanta 1	4	2	0	2	7	16	4	1.00
Transvaal 1	4	0	0	4	9	15	0	0.00

Res.-A-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
a) Jong Holland 2	4	3	1	0	21	7	5*	1.25
a) S.U.B.T. 2	5	1	2	2	11	13	4	0.80
b) Independiente 2	3	2	0	1	6	7	2*	0.66
Atlanta 2	5	1	1	3	11	16	3	0.60
b) Jong Curaçao 2	3	1	0	2	7	13	0*	0.00

*) 2 punten in mindering.
a) nog uit te spelen: S.U.B.T. 2 — Jong Holland 2/ 17 min., stand 1—1.
b) nog uit te spelen: Jong Curaçao 2 — Independ. 2/ 15 min., stand 2—2

B-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
Caribe 1	6	4	2	0	13	2	10	1.66
D.T.S. 1	5	2	2	1	18	12	6	1.20
Veendam 1	5	2	2	1	8	7	6	1.20
Scherpenheuvel 1	6	0	4	2	8	20	4	0.66
Be Quick 1	7	1	3	3	12	10	5	0.71
Union Sp. Club 1	5	0	3	2	7	15	3	0.60

Res. B-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
x) Jong Curaçao 3	1	1	0	0	8	0	2	2.00
Scherpenheuvel 2	2	2	0	0	10	2	4	2.00
Independiente 3	3	1	1	1	6	13	3	1.00
Veendam 2	2	1	0	1	6	4	2	1.00
Caribe 2	3	1	1	1	9	9	3	1.00
Be Quick 2	2	0	0	2	4	11	0	1.00
x) D.T.S. 2	1	0	0	1	1	5	0	0.00

x) verder hangende de beslissing van het Bondsbestuur inzake het niet opkomen der beide partijen op Zondag, 19 Decmber 1943.

JUNIORES	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
JONG HOLLAND	6	3	2	1	12	5	8	1.33
Scherpenheuvel	6	2	2	2	10	9	6	1.00
S.U.B.T.	6	2	3	1	4	5	5*	0.83
Caribe	6	0	3	3	3	10	3	0.50

x) 2 winstpunten in mindering tegen „Jong Holland", wedstrijd ddo. 26.9.43. **JONG HOLLAND Jrs. kampioen 1943.**

HET BESTUUR.